

NORGES HØYESTERETT

Den 13. september 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Webster, Falkanger og Kallerud i

HR-2013-01965-U, (sak nr. 2013/1195), sivil sak, anke over kjennelse:

A
B
C
D
E
F

(advokat Sigmund Z. Berg)

mot

G AS

(advokat Elling Skaar)

avsagt slik

K J E N N E L S E   O G   B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder spørsmål om ankefristen til lagmannsretten er overholdt, og om foreldelse av sjøpanterett.
- (2) Sunnmøre tingrett avsa 10. august 2012 kjennelse om fordeling av kjøpesum etter tvangssalg av et skip. Etter fradrag for utgifter ved salget tilfalt kjøpesummen sjøpanthaverne A, B, C, D, E og F, med den følge at G AS, som hadde utlegg i skipet, ikke fikk dekning for noen del av sitt krav.
- (3) Tingrettens kjennelse ble 13. august 2012 sendt til partenes advokater for underhåndsforkynning etter domstoloven § 179. Sjøpanthavernes prosessfullmektig, advokat Sigmund Z. Berg, kvitterte for mottak av kjennelsen onsdag 15. august 2012. G AS' prosessfullmektig, advokat Elling Skaar, kvitterte for mottak tirsdag 21. august 2012. Han hadde i brev 23. juli 2012 til tingretten opplyst at han ville avvikle ferie fra 2. til og med 20. august 2012.
- (4) G AS innga 19. september 2012 anke til Frostating lagmannsrett. Advokat Skaar gjorde gjeldende at ankefristen begynte å løpe først da han var tilbake fra ferie, og at anken dermed var rettidig inngitt. Videre ble det påstått at sjøpanteretten var foreldet. I anketilsvaret påsto sjøpanthaverne at ankefristen startet sitt løp straks rettsferien var over, og at reglene om dagsfravær ikke fikk anvendelse. Anken var dermed for sent fremsatt og måtte avvises.

Subsidiært påsto de tingrettens kjennelse stadfestet. I et senere prosesskriv begjærte G AS subsidiært oppfriskning for fristoversittelsen.

- (5) Frostating lagmannsrett kom i kjennelse 26. februar 2012 til at advokat Skaars fravær lå innenfor ordinær ferieavvikling, og at ankefristen dermed først startet da han var tilbake fra ferie. Anken var dermed rettidig. Lagmannsretten kom videre til at sjøpanteretten var foreldet. Kjennelsen har slik slutning:

- "1. **Tingrettens kjennelse oppheves.**
2. **A m.fl. tilpliktes en for alle og alle for en å erstatte G AS sakskostnader med 6500 – sekstusenfemhundre – innen 2 – to – uker fra kjennelsens forkynnelse."**

- (6) *A m.fl.* har anket til Høyesterett på grunnlag av rettsanvendelsesfeil.

- (7) For så vidt gjelder spørsmålet om G AS' anke til lagmannsretten var rettidig, anføres det prinsipielt at advokaten ved underhåndsforkynning etter domstoloven § 179 ikke kan ha noen "vanlig ferietid" utover rettsferien. Ankefristen startet derfor sitt løp den 16. august 2012. Subsidiært anføres at advokat Skaars ferie uansett gikk ut over "vanlig ferietid". Det er heller ikke grunnlag for å anse anken rettidig ut fra reglene om dagsfravær. Det foreligger etter dette fravær som gir grunnlag for avvisning.

- (8) Det anføres videre at lagmannsretten har gitt uttrykk for uriktig lovtolkning når den har kommet til at sjøpanteretten er foreldet.

- (9) De ankende parter har nedlagt slik påstand:

- "1. **Frostating lagmannsretts kjennelse av 26.02.2013, i sak -----ASK-FROS oppheves.**
2. **G AS tilpliktes å erstatte A m.fl. sakens omkostninger som ved innlevering av denne anke utgjør kr. 10.000,- ved innlevering."**

- (10) *G AS* har tatt til motmæle.

- (11) Til spørsmålet om rettidighet for anken til lagmannsretten anføres at det på grunn av feiladressering ikke er sannsynlig at tingrettens kjennelse ble mottatt på advokat Skaars kontor så tidlig som 15. august 2012. Men uansett om dette legges til grunn, er anken rettidig. Det er tale om tre dagers feriefravær utover rettsferien, og dette godtas etter rettspraksis som fristforskyvende når det avvikles i tilknytning til ordinært feriefravær.

- (12) Det anføres videre at lagmannsretten korrekt har kommet til at sjøpanteretten er foreldet.

- (13) Ankemotparten har nedlagt slik påstand:

- "1. **Frostating lagmannsretts kjennelse av 26. februar 2013, i sak -----ASK-FROS stadfestes.**
2. **A m.fl. tilpliktes å erstatte til G AS sakens omkostninger som ved innlevering av dette tilsvar utgjør kr 15 000,-."**

- (14) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at spørsmålet om anken til lagmannsretten var rettidig, er avgjort av lagmannsretten som første instans. For dette spørsmålets vedkommende har utvalget full kompetanse.

- (15) Advokat Skaar anket som nevnt 19. september 2012. For at anken skal være rettidig må ankefristen derfor tidligst begynne å løpe mandag 20. august 2012.
- (16) Det første spørsmålet utvalget må ta stilling til er om advokat Skaars feriefravær etter rettsferiens utløp 15. august 2012 kan medføre at ankefristen først begynte å løpe da han var tilbake på kontoret tirsdag 21. august 2012.
- (17) Ved underhåndsforkynning etter domstoloven § 179 anses avgjørelsen som hovedregel forkynt når den kommer frem til advokaten eller hans kontor, jf. Rt. 2004 side 658 avsnitt 18. Fra dette er det imidlertid et viktig unntak, jf. avsnitt 20 i kjennelsen hvor det heter:

"Det følger videre av rettspraksis at det er gjort unntak fra hovedregelen ved feriefravær i vanlig ferietid og ved helt kortvarig heldagsfravær ellers. Her løper ankefristen først fra tidspunktet for vedtakelse, se for eksempel Rt. 1998 side 1842."

- (18) Den rettspraksis som omtales, og bekreftes, i Rt. 2004 side 658 ble etablert mens ankefristen i sivile saker også løp i rettsferien. Etter endring av domstoloven § 140 annet ledd ved lov 26. januar 2007 nr. 3 er regelen nå at ankefristen i sivile saker ikke lenger løper i rettsferien, jf. Rt. 2008 side 1263 avsnitt 15-18. Spørsmålet er dermed om slik "vanlig ferietid" som omtales i Rt. 2004 side 658 avsnitt 20 nå faller sammen med rettsferiene, eller om vanlig ferietid også kan gå utover rettsferien. Lagmannsretten har kommet til at advokat Skaars fravær frem til og med mandag 20. august 2012 må regnes som vanlig ferietid, særlig under henvisning til at dette normalt faller sammen med skolestart. Utvalget er ikke enig i dette.
- (19) I Skoghøy, Tvisteløsning, side 618, legges det til grunn at unntak fra regelen om at dokumentet anses forkynt når det kommer frem til advokatens kontor, gjelder ved "*normalt feriefravær i vanlig ferietid*", og at "vanlig ferietid" er "sommerferie, juleferie og påskeferie". Dette er i tråd med domstoloven § 140 første ledd, hvor det er fastsatt rettsferie om sommeren, i julen og i påsken. I Bøhn, Domstoloven – kommentarutgave, 2. utgave, side 756, fremholdes det at som følge av at ankefristen i sivile saker ikke lenger løper i rettsferiene, er "[d]e fleste tidligere avgjørelsene om fravær i ferietiden ... dermed av mindre betydning". Bøhn ser her ut til å ta det utgangspunktet at rettsferiene faller sammen med det som etter rettspraksis anses som vanlig ferietid. En slik løsning er enkel å praktisere og gir forutberegnelighet.
- (20) Utvalget legger etter dette til grunn at det ikke er rom for utsatt frist i "vanlig ferietid" utover rettsferiene.
- (21) Advokat Skaar kan etter dette ikke høres med at fraværet fra torsdag 16. til og med mandag 20. august 2012 var innenfor vanlig ferietid og derfor fører til at fristen ikke begynner sitt løp før han var tilbake fra ferie.
- (22) Det neste spørsmål er om ankefristens løp i dette tilfellet likevel ble utsatt etter regelen om heldags kontorfravær utenfor vanlig ferietid som ble fastslått i Rt. 2004 side 658 avsnitt 24. Det heter her:

"Med bakgrunn i den rettspraksis som foreligger, og den utvikling som har funnet sted, er jeg kommet til at utsatt forkynnelse ved heldags kontorfravær normalt ikke bør godtas med mer enn to virkedager regnet fra den dagen dommen eller kjennelsen kommer frem til advokatens kontor. Kommer dommen mandag, kan fristen således forskyves til onsdag. Vedtas forkynnelse på et senere tidspunkt, vil ankefristen måtte regnes fra den dag avgjørelsen kom frem til advokatens kontor."

- (23) Advokat Skaar har anført at brevet kan ha kommet frem til ham så sent som fredag 17. august 2012. Dersom dette legges til grunn, har han bare hatt to dagers fravær etter mottagelse av tingrettens brev, og da skal ankefristen regnes fra tirsdag 21. august 2012. Dersom brevet derimot kom frem tidligere, har han hatt tre dagers kontorfravær, og da må ankefristen regnes fra dagen etter rettsferiens utløp, 16. august 2012.
- (24) Sunnmøre tingrett sendte avgjørelsen til de to prosessfullmektigene den 13. august 2012. Advokat Bergs mottakskvittering er datert 15. august 2012, noe som indikerer normal postgang til hans kontor i Fredrikstad. Tingrettens brev til advokat Skaar i Ålesund var adressert med riktig navn, gateadresse, husnummer og poststed, men postnummeret var uriktig angitt til 6001 istedenfor 6002. Mottakskvitteringen er datert 21. august 2012, men det er ikke opplyst når avgjørelsen faktisk innkom kontoret.
- (25) I prosesskriv 12. oktober 2012 til lagmannsretten har advokat Skaar lagt ved kopi av tingrettens brev 13. august 2012 sammen med konvolutten som brevet ble sendt i, der det på en rød lapp fra Posten opplyses at sendingen har blitt forsinket som følge av at senderen har benyttet feil postnummer. På konvolutten er adressevinduet delvis overstrøket og postnummeret 6003 påført med håndskrift, noe som advokat Skaar hevder innebærer at brevet først ble forsøkt sendt til postnummer 6001, for deretter å bli forsøkt sendt til 6003, før det til slutt kom frem til 6002. Disse to anførte feilsendingene innebærer etter advokat Skaars syn at tingrettens avgjørelse kan ha kommet frem til hans kontor så sent som fredag 17. august 2012.
- (26) Mindre forsinkelser i postgangen har ofte blitt akseptert som begrunnelse for et senere forkynnelestidspunkt, jf. Rt. 2011 side 90 avsnitt 19 med henvisning til Rt. 1997 side 495. Her er imidlertid situasjonen at advokaten selv ikke vet når brevet kom frem. Ordinært skulle tingrettens avgjørelse ha kommet frem 14. eller 15. august 2012. Det må imidlertid legges til grunn at det har funnet sted en viss forsinkelse i postgangen. Hvor lang forsinkelsen har vært, er vanskelig å vite. Advokat Skaar har gjort det han kunne for å dokumentere forsinkelsen. Den tvilen som her foreligger, bør etter utvalgets mening komme advokat Skaar til gode, slik at det legges til grunn at tingrettens avgjørelse ikke kom frem til hans kontor tidligere enn 17. august 2012. Advokat Skaar hadde fravær fredag 17. og mandag 20. august 2012, men var tilbake tirsdag 21. august 2012, slik at ankefristen blir å regne fra denne datoen. Anken er inngitt 19. september 2012 og er dermed rettidig.
- (27) Anken til Høyesterett blir etter dette å forkaste for så vidt den går ut på at anken til lagmannsretten skulle ha vært avvist.
- (28) Utvalget har kommet til at anken over lagmannsrettens lovtolkning vedrørende spørsmålet om foreldelse av sjøpanterett bør avgjøres av Høyesterett i avdeling med fem dommere, jf. domstolloven § 5 første ledd annet punktum. Behandlingen skal følge de regler i tvisteloven som gjelder for anke over dommer, jf. tvisteloven § 30-9 fjerde ledd.
- (29) Avgjørelsen er enstemmig.

SLUTNING I KJENNELSE:

Anken forkastes for så vidt den går ut på at anken til lagmannsretten skulle ha vært avvist.

SLUTNING I BESLUTNING:

Anken over lovtolkningen vedrørende spørsmålet om foreldelse av sjøpanterett skal avgjøres av Høyesterett i avdeling med fem dommere, jf. domstoloven § 5 første ledd annet punktum. Behandlingen skal følge de regler i tvisteloven som gjelder for anke over dommer, jf. tvisteloven § 30-9 fjerde ledd.

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Riktig utskrift: